

Emocionalno i fizičko zlostavljanje u obitelji: istraživanje među srednjoškolcima adolescentima

Neda Aberle, Violeta Ratković-Blažević, Dubravka Mitrović-Dittrich, Renata Coha, Antun Stoić, Joško Bublic, Milivoj Boranić

CMJ 2007; 48: 240-8

Cilj Odrediti prevalenciju različitih oblika zlostavljanja u obitelji među učenicima srednjih škola u Slavanskom Brodu, Republika Hrvatska.

Metode U istraživanju je sudjelovalo 2140 učenika prvih i četvrtih razreda, u dobi između 14 i 18 godina, svih 10 srednjih škola na Slavansko-Brodskom području (4 gimnazije i 6 strukovnih škola). Učenici su zamoljeni da ispune anonimni strukturirani upitnik za vrijeme jednog školskog sata (45 minuta). Upitnik je razvijen za potrebe ovog istraživanja u svrhu prikupljanja osnovnih demografskih podataka o obiteljskom životu i emocionalnom i fizičkom zlostavljanju u obitelji.

Rezultati Učenici prvoga razreda su bili zadovoljniji svojom obiteljskom situacijom nego učenici četvrtoga razreda (96,9% vs 91,3%, $P < 0,001$, χ^2 test). Osjećaj da nisu dovoljno voljeni prijavilo je 17,5% učenika prvoga razreda i 24,6% učenika četvrtoga razreda. Taj osjećaj je prijavio i veći postotak učenika kojima su roditelji razvedeni ili koji imaju maćehu ili očuha. Gotovo 80% učenika bilo je verbalno ili neverbalno kažnjavano zbog neposluha. Emocionalno zlostavljanje bilo je značajno povezano sa ženskim spolom (Nagelkerke $R^2 = 0,87$, $\beta = 0,474$, $P = 0,028$), mlađom dobi ($\beta = 1,263$, $P < 0,001$), i alkoholizmom u obitelji ($\beta = 2,037$, $P < 0,001$). Učenici prvog razreda češće su prijavljivali fizičko zlostavljanje zbog neposluha nego učenici četvrtoga razreda (15,6% vs 12,9% $P = 0,021$, χ^2 test). Fizičko zlostavljanje je bilo značajno povezano (Nagelkerke $R^2 = 0,69$) s mlađom dobi ($\beta = 0,379$, $P < 0,012$), emocionalnim zlostavljanjem ($\beta = 0,665$, $P < 0,002$), alkoholizmom u obitelji ($\beta = 1,791$, $P < 0,001$), i nedostatkom roditeljske ljubavi ($\beta = -0,645$, $P < 0,001$). Šest posto mladića i 3,3% djevojaka prijavilo je moguće seksualno zlostavljanje.

Zaključak Većina srednjoškolaca u Slavanskom Brodu izjavila je da su zadovoljni svojom obiteljskom situacijom. Neposluh je najčešće bio kažnjavan verbalno ili agresivnim ponašanjem roditelja. Fizičko kažnjavanje je bilo rjeđe i obično nije za posljedicu imalo ozbiljnije ozljede.